

הכנסת
יושב-ראש

ועדת החינוך, התרבות והספורט

סימוכין: 00065916
ירושלים, כ"ה בטבת, התשע"ו
06/01/2016

לכבוד
ח"כ נפתלי בנט
שר החינוך
מכובדי,

הנדון: פסילת משרד החינוך של הספר "גדר חיה" – רומן בין יהודיה לערבי

ועדת החינוך, התרבות והספורט קיימה היום ישיבה בנושא שבנדון.

הוועדה שמעה שבמשרד החינוך יש הליך לאישור ספרים ללימוד ספרות במוסדות החינוך. עד לאחרונה, כל 100% של הספרים שנלמדו בביה"ס, היו צריכים להיות מאושרים ע"י המשרד. עתה, לראשונה, 30% מתכנית הלימודים בספרות, בחינוך הממלכתי היהודי והערבי, פתוחה לחלוטין, ובדיאלוג בין המורה לתלמיד אפשר לבחור כל יצירה ספרותית, כולל גם הספר "גדר חיה".

במשרד הייתה התלבטות גדולה לגבי הספר "גדר חיה" של הסופרת דורית רביניאן. המשרד התייעץ עם קשת רחבה של אנשים והיו תגובות לשני הכיוונים. בסופו של דבר הוחלט, שבגלל העיתוי הרגיש, ובגלל שהספר עשוי לפגוע פגיעה סבירה, גם רגשית, בחלק מסוים של התלמידים, וכיוון שהוא עלול ללבות שנאה, המזכירות הפדגוגית חשבה שאין לכלול ספר זה ב- 70% של לימודי החובה בספרות. עם זאת, כאמור, כל מורה ותלמיד יכולים להחליט ללמוד אותו ב- 30% של לימודי הבחירה. בשום שלב, שר החינוך לא היה מעורב בהחלטות בנושא.

הוועדה שמעה מאנשי מקצוע ומח"כים שמטרות החינוך כוללים, בין היתר, עקרונות של: ביקורת, חשיבה אינטלקטואלית, התמודדות עם מצבים מעוררי מחלוקת וכדומה. הספר "גדר חיה", דווקא, יכול לשרת מטרות אלה. כן נאמר, שפסילת ספר עלולה להיות צעד במדרון חלקלק. אין לשכוח שזה צעד נוסף לצעד קודם של משרד החינוך שאך, לאחרונה, פסל ספר אזרחות שיש עליו מחלוקת.

בתום הדיון הגיעה הוועדה למסקנות הבאות:

1. הוועדה מודה לכל המשתתפים בדיון - ח"כים, אנשי משרד החינוך ואורחים, דיון שהיה ער, נוקב והושמעו בו דעות מכל הקשת.
2. הוועדה שמעה את המחלוקת המקצועיות של משרד החינוך ועמדתם על הספר. הוועדה נוטה לקבל ולהאמין שיש עצמאות פדגוגית בקביעת תכני מקצועות הלימוד, במקצוע הספרות וגם במקצוע האזרחות.
3. הוועדה שמעה ששר החינוך לא היה מעורב בהחלטה לפסול את הספר "גדר חיה" בלימודי החובה של מקצוע הספרות. אנשי המקצוע במשרד, בוודאי, אינם אחראים על דברי השר והתבטאויותיו.
4. הוועדה שמחה לשמוע על התכנית החדשה במשרד החינוך, לפיה, יש בחירה ל- 30% מלימודי הספרות. הדבר קיים בחינוך הממלכתי, היהודי והערבי.
5. הוועדה שמחה לשמוע שמשרד החינוך קשוב לביקורת ומנסה ללמוד ממנה.
6. הוועדה מבקשת שתהליכי בחירת ספרי הלימוד יתנהלו, ביתר שקיפות. הדבר יתרום לאמון הציבור במערכת.

אודה על טיפולך המתאים ועל עדכון הוועדה בנדון, בהקדם.

בברכה,

ח"כ יעקב מרגי
יו"ר הוועדה

העתקים: חברי ועדת החינוך, התרבות והספורט